

Sygn. akt: III U 599/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 czerwca 2014 r. w O.

sprawy z odwołania B. K. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. K. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 15 marca 2013r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

B. K. (1) złożyła odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 15.03.2013r., znak (...), odmawiającej jej prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Wskazała, że uległa wypadkowi przy pracy w gospodarstwie rolnym, uszkodzone zostało kolano. Od tamtej pory przeszła wiele badań, operacji, przyjmowała antybiotyki, była rehabilitowana. Stan zdrowia nie uległ poprawie, występują bóle i trudności z chodzeniem.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że Lekarz Rzecznawca i Komisja Lekarska nie uznali B. K. (1) za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, wobec czego decyzją z dnia 15.03.2013r. odmówiono w/w prawa do stosownego świadczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołująca się B. K. (1) (ur. (...)) objęta jest ubezpieczeniem społecznym rolników od dnia 21.04.2002r. (k. 4 a. odszk. nr (...)).

W dniu 22.04.2009r. odwołująca uległa wypadkowi przy pracy rolniczej, doznając urazu stawu kolanowego prawego. (k. 18 a. odszk. nr (...)). W dniu 08.05.2009r. w/w złożyła wniosek o przyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, jednakże decyzją z dnia 16.12.2009r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił w/w prawa do tego świadczenia. (k. 20 a. odszk.)

W dniu 14.06.2012r. B. K. (1) złożyła wniosek z dnia 18.06.2012r. o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Rzecznawca orzeczeniem z dnia 11.07.2012r. uznał w/w za okresowo całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym od kwietnia 2009r. do maja 2013r. (k. 37-39 a.r.).

KRUS decyzją z dnia 25.07.2012r. przyznał odwołującej się prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy na okres od dnia 01.06.2012r. do 31.06.2013r. (k. 45-46 a.r.)

B. K. (1) złożyła odwołanie od orzeczenia Lekarza Rzecznawcy z dnia 11.07.2012r., do komisji lekarskiej, która orzeczeniem z dnia 28.08.2012r. nie uznała jej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. (k. 48, 50 a.r.)

Decyzją KRUS z dnia 06.09.2012r. odmówiono w/w prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Od dnia 01.09.2012r. Kasa wstrzymała wypłatę świadczenia. Anulowano też decyzję z dnia 25.07.2012r. (54 a.r.)

Od decyzji z dnia 06.09.2012r. B. K. (1) odwołała się do Sądu Okręgowego w Ostrołęce, który postanowieniem z dnia 12.12.2012r., sygn. a akt III U 763/12 wniosek B. K. (1) z 18.06.2012r. o przyznanie renty z tytułu wypadku przy pracy rolniczej przekazał do rozpoznania Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (k. 73 a.r.).

Orzeczeniem Lekarza Rzecznawcy z dnia 24.01.2013r. nie uznano odwołującej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym (k. 83 a.r.) Od powyższego orzeczenia w/w odwołała się do komisji lekarskiej, której orzeczenie z dnia 14.03.2013r. podtrzymało stanowisko Lekarza Rzecznawcy. (k. 93 a .r.)

Zaskarżoną decyzją z dnia 15.03.2013r. odmówiono B. K. (1) prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy. (k. 95 a.r.)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Sąd badał prawidłowość decyzji wydanej przez KRUS w dniu 15.03.2013r.

Zgodnie z treścią art. 21 i art. 22 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20.12.1990r. (Dz.U.2013.1403 j.t.) warunkiem nabycia prawa do renty jest:

- wymagany okres ubezpieczenia - 5 lat, tj. 20 kwartałów, jeżeli niezdolność ta powstała w wieku powyżej 30 lat, które przypadają w ciągu ostatnich 10 lat przed zgłoszeniem wniosku o przyznanie renty;
- jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym,
- całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym (okresowa lub trwała) powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;
- prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, które ustało z powodu ustąpienia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od dnia ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym;

Jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej, warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu przez wymagany okres,

uważa się za spełniony, jeżeli ubezpieczony posiada jakikolwiek okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego, który obejmuje dzień wypadku lub dzień zachorowania na rolniczą chorobę zawodową.

W świetle w/w przepisów zasadniczą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, od której zależała skuteczność odwołania B. K. (1) było ustalenie, czy jest ona całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym oraz kiedy ta niezdolność powstała i jaki jest przewidywany okres jej trwania.

Na tę okoliczność Sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu: neurologii, ortopedii i rehabilitacji.

Biegli sądowi z zakresu: neurologii M. B. i ortopedii, traumatologii i rehabilitacji J. S. po przeprowadzeniu w dniu 18.05.2013r. badania odwołującej się oraz po analizie dokumentacji medycznej rozpoznali u niej stan po skręceniu stawu kolanowego prawego z uszkodzeniem łąkotki przyśrodkowej leczonym artroskopowo, z uszkodzeniem ACL- u i jego rekonstrukcji w dniu 21.11.2011r. z miernym upośledzeniem funkcji stawu. Zdaniem lekarzy, w/w schorzenie oraz stan jego zaawansowania nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy na gospodarstwie rolnym. W uzasadnieniu swego orzeczenia wskazali, że upośledzenie funkcji kolana prawego, leczonego operacyjnie jest mierne i nie daje podstaw do uznania badanej za niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. (k. 18 – 18 odwr. a.s.) .

Zastrzeżenia do powyższej opinii w dniu 05.07.2013r. wniosła odwołująca się B. K. (1). Wskazała, że nie otrzymała odszkodowania za doznany przy pracy rolniczej uraz kolana. Do badania pod względem neurologicznym nie ma zastrzeżeń, natomiast w badaniu ortopedycznym nie wykazano, że stan chrząstki stawowej jest w złym stanie. Odwołująca się podniosła, że kolano wygląda zdrowo, jednak ciągle przyjmuje leki przeciwbólowe, przeszła operację, rehabilitację i jest w trakcie leczenia. Dołączyła dokumentację medyczną. (k. 26 – 27 a.s.)

W związku z wniesionymi zarzutami i złożoną dokumentacją medyczną Sąd dopuścił **dowód z opinii innych biegłych sądowych** z zakresu neurologii i ortopedii.

Biegli sądowi z zakresu: ortopedii C. K. i neurologii T. P. po przebadaniu B. K. (2) w dniu 31.08.2013r. oraz po analizie dokumentacji medycznej rozpoznali u niej: stan po przebytym skręceniu kolana prawego z uszkodzeniem MM i ACL, stan po artroskopowym częściowym usunięciu MM kolana prawego 04.2011r., stan po rekonstrukcji ACL kolana prawego dnia 21.11.2011r. powikłany procesem zapalnym, obustronne płaskostopie poprzeczne z paluchami koślawymi, żyłaki kończyn dolnych bez zmian troficznych i rozpoczynającą się chorobę Dupuytren'a obu rąk. Zdaniem biegłych, schorzenia te nie czynią badanej całkowicie niezdolnej do pracy w gospodarstwie rolnym. W uzasadnieniu wskazali, że przebyła ona skręcenie kolana prawego z uszkodzeniem MM i ACL, jednakże po zastosowanym leczeniu uzyskano dobrą funkcję ruchową stawu kolanowego prawego - ma prawidłowe obrysy, bez wysięku, bez bolesności uciskowej, z właściwą funkcją ruchową. Chód jest sprawny bez utykania. Zdaniem biegłych, schorzenie stawu kolanowego prawego nie stanowi ograniczenia do wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. (k. 43 – 46 a.s.)

Zastrzeżenia do powyższej opinii wniosła w dniu 09.12.2013r. odwołująca się B. K. (1). Podała, że opinia została wydana na podstawie jej wyglądu zewnętrznego, nie zwrócono uwagi na charakter prac rolniczych, przebieg choroby, wyniki leczenia i rehabilitacji. Leczenie nie spowodowało poprawy stanu zdrowia, zalecane są kolejne operacje, a odwołująca odczuwa bóle i nie może wykonywać prac rolniczych. Dołączyła dokumentację medyczną. (k. 62 – 64 a.s.)

Biorąc pod uwagę powyższe zastrzeżenia, Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłych lekarzy z zakresu: neurologii T. P. i ortopedii C. K. w celu zajęcia stanowiska do zarzutów odwołującej się.

W opinii uzupełniającej, wydanej na podstawie m.in. nowo złożonej dokumentacji medycznej biegli z zakresu neurologii T. P. i ortopedii C. K. podtrzymali poprzednią opinię. Wskazali, że swoją poprzednią opinię sporządzili po wnikliwym badaniu odwołującej (zarówno podmiotowym jak i przedmiotowym) oraz po analizie dostępnej dokumentacji medycznej. Na tej podstawie stwierdzili brak podstawy do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Podali, że orzeczenie nie zostało wydane na podstawie wyglądu zewnętrznego odwołującej, badanie było skrupulatne, w rozpoznaniu wskazano schorzenia, które wcześniej nie były opisywane. Staw kolanowy

ma prawidłowe obrysy, bez wysięku i bolesności uciskowej, zachowana jest pełna ruchomość. Stwierdzona badaniem niestabilność przednia stawu kolanowego prawego nie powoduje upośledzenia funkcji motorycznej. W związku z powyższym zastrzeżenia i uwagi odwołującej są bezzasadne, a dołączona do akt nieczytelna dokumentacja medyczna nie wpływa na zmianę orzeczenia. (k. 72 a.s.)

Do opinii uzupełniającej zastrzeżenia ponownie wniosła B. K. (1). Wskazała, że stan jej zdrowia się pogarsza, leczenie nie przynosi rezultatów, a biegli wydali opinię na podstawie wyglądu, gdyż dołączona dokumentacja medyczna była dla nich nieczytelna. Wskazywała jak w poprzednich pismach, na konieczność leczenia, czekające ją zabiegi. Podała, że nie może pracować w gospodarstwie rolnym, gdyż nie chce szkodzić zdrowiu. (k. 86- 86 a.s.)

W ocenie Sądu Okręgowego łącznie dwie opinie wraz z trzecią opinią uzupełniającą wydane przez biegłych sądowych są miarodajne dla oceny niezdolności odwołującej się do pracy w gospodarstwie rolnym, a tym samym dla oceny jej uprawnień do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy. Opinie wydali bowiem specjaliści z zakresu wszystkich schorzeń występujących u badanej, po przeprowadzeniu szczegółowych badań i analizie dokumentacji medycznej; w tym złożonej w toku postępowania, a uzasadnienie tych opinii jest przekonujące i nie budzi zastrzeżeń.

Biegli jednoznacznie stwierdzili, że schorzenia odwołującej się nie upośledzają na tyle funkcji jej organizmu, by można było uznać ją za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. W pierwszej opinii biegli sądowi wskazali na „mierne upośledzenie funkcji stawu”. W drugiej opinii zaś biegli podali, że po zastosowanym leczeniu uzyskano dobrą funkcję ruchową stawu kolanowego prawego. W opinii uzupełniającej biegli lekarze podtrzymali drugą opinię, podając, że po zastosowanym leczeniu odwołująca się jest osobą sprawną i samodzielną, a niestabilność przednia stawu kolanowego prawego nie powoduje uszkodzenia funkcji motorycznych.

We wszystkich opiniach lekarze wskazywali, że obecny stopień zaawansowania schorzenia stawu kolanowego nie daje podstaw do uznania, że odwołująca się utraciła zdolność do wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Należy podkreślić, że pierwsza opinia została wydana po zbadaniu odwołującej się w dniu 18.05.2013r., druga po badaniu w dniu 31.08.2013r., więc stan jej zdrowia oceniany był w przestrzeni czasowej.

Podnoszone przez stronę odwołującą się - B. K. (1) zarzuty do opinii biegłych sądowych są jedynie polemiką z wnioskami tych opinii co do jej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i nie są poparte żadną nieznaną biegłym dokumentacją medyczną, a lekarze, jak wskazano wyżej, szczegółowo uzasadnili, dlaczego stwierdzone schorzenia nie czynią odwołującej całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Odwołująca się wnosząc zarzuty do opinii biegłych sądowych powielala w nich tę samą treść.

W przekonaniu Sądu, odmienna ocena stanu zdrowia odwołującej w kontekście jej zdolności do pracy dokonana przez nią samą, nie zawierająca konkretnych i przekonujących argumentów podważających miarodajność dotychczasowych opinii lub co najmniej miarodajność tę poddających w wątpliwość, nie może decydować o zasadności dopuszczenia dowodu z kolejnego zespołu biegłych. Wskazać też należy, że zarówno doktryna jak i orzecznictwo stoją na stanowisku, że potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (wyrok SN z 4.08.1999 r, I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 15, poz. 479). Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie, potrzeby powołania kolejnych biegłych, nie widział.

Dlatego też należało podzielić wnioski i wywód opinii biegłych lekarzy sądowych i uznać, że odwołująca się nie jest całkowicie niezdolna do pracy na gospodarstwie rolnym i z tego powodu prawo do renty rolniczej jej nie przysługuje.

Na marginesie należy wskazać, że B. K. (1) jest w trakcie leczenia, zatem w razie pogorszenia stanu zdrowia lub uzyskania nowej, pełniejszej dokumentacji medycznej odwołująca się może ponownie złożyć wniosek o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Kierując się powyższymi względami na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji .